

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2, 6. uri popoldne.

Štev. 181.

V Ljubljani, v sredo 11. avgusta 1886.

Letnik XIV.

Kažipoti ob cesti.

Pastirski listi so pravi kažipoti ob cesti našega življenja in na potovanji v neznanu prihodnost in v deželo unkraj groba. Ozirajo se na svoj čas, svaré ljudstvo in podajajo zveličavnih nauk, koristnih in potrebnih za krščansko življenje. Iz tega vzroka jih tudi novinar, ki piše dnevne prigodke, zgodovino svojega časa ne more prezirati, bodi si v prijaznem ali neprijaznem smislu, da jih namreč hvale in priporoča ali graja in svari pred njimi. Danes imamo pred seboj pastirski list Brnskega škofa dr. Janeza Bauerja, ki govori o nekaterih žalostnih prikaznih in zmotah našega časa in navaja pripomočke, kako jih odstraniti. Pastirski list spominja se najprej tisočletnice deželnih apostolov sv. Cirila in Metoda, ki sklepa tisočletnico kraljestva božjega (svete cerkve tukaj na zemlji) in s katerim se začena drugo tisočletje krščanskega življenja in dejanja, kakor to upamo doseči na priprošnjo naših patronov pred sedežem Božje milosti. Ta slavnost je oživela vero in življenje po veri, in kar je tisočletje pridobilo, je drugemu izročilo. Pastirski list se spominja svetega leta, v katerem smo ravno sedaj; sv. oče so ga razpisali, da bi se ljudstvo povrnilo zopet na pot krščanskega življenja in se veselilo dobrot javnega življenja po krščanskih načelih vravnane. Pastirski list našteva potem, v katerih rečeh je zapustil naš svet pot krščanstva in kako gré povrnilo se nazaj na pravo pot. Pravi pa med drugim to-le:

Preljubljeni v Kristusu! Vi gotovo veste in obžalujete, da je naš vek razburjen po strastih najbolj podlih; premoženje ni več varno, čast bližnjega se ne spoštuje, tuje življenje in lastno ni več sveto in nedotakljivo, zločinstvo zoper javni red se množi tako strahovito, da v prejšnjih časih ni bilo slišati kaj takega. Vi veste in obžalujete, da pošten zaslužek škodo trpi po nepoštenem podjetju in da je zaslužek tako pičel, da se komaj življenje ohrani; po drugi strani se pa dedščina naših očetov zapravlja po lahkomišljenosti in po nasladnosti, ali pa se zgublja denar po zapeljivih in goljufivih posojilih, in tako nekteri ubožajo, a drugi so pa preveč obloženi. Vam je gotovo znano, kakšne razmere so med delavci in njih gospodarjih, vse je omahljivo in nestalno, da, še več, stojé si nasproti, kakor dvoje sovražnih moči, ki se imajo vsako trenutje spoprijeti. Vi veste, kaka

nepoštena sredstva se rabijo dostikrat pri volitvah, samoprindnost se stavi v prvi vrsti na škodo občnemu blagru, a to vse odobruje strast pri stranki. Koliko pregreh, koliko krivice, koliko napuha in ošabnosti se zgodi pri tako imenovanem narodnem prepiru! Vi veste in obžalujete, kako strahovito se množé pregrehe zoper šesto in deveto božjo zapoved, kako se razdira v tem sreča v domači hiši in zakonski mir.

Premislite, kako da sredstva, ki imajo služiti v to, da se človek zboljša in požlahtni, kakor n. pr. tiskarstvo, slikarstvo in gledišče, zlorabijo v to, da se resnica pači in kvari, laž pa oblači s plaščem resnice; krepost pa smeči, a hudobija se poveličuje in oblačuje, strasti najhuše vrste se zbuja in s tem si napravlja še najgnjusen dobiček. Premislite dalje, kako deždaje več izletov in opravil je ob nedeljah in praznikih dopoldne, praznovanje Gospodovih dni se zanemarja, čutstvo in veselje za službo se manjša, po brezštevilnih veselicah se velik del premoženja po nepotrebnem zapravlja, a zgublja se veselje do resnega delovanja. Kako žalostno je videti, da so možje, ktere sicer prištevamo omikanim, tako nevedni in v nemarni do verskih reči, da bi človek skoraj dvomil nad njihovo notranjo vrednostjo in to oškoduje nekako veljavo službe, v kateri se navadno nahajajo.

Kaj pa še hočem reči o maloprindnem prizadevanju teh, ki hočejo poduk in vzgojo mladini odtegniti veri in krščanstvu, in postaviti oboje na podlago, ki tají in zametuje nauke glavne vzgojeznanstva, ki so: Nauk o podedovanem grehu; o spačenosti človeške nature kot nasledek tega; potrebo odrešenja po Jezusu Kristusu in njegovi cerkvi; ljudje, ki to zametujejo, govoré o najvišem bitju, ki se za ljudi ne briga, niti noče kaj o njih vedeti! Kaj hočem še govoriti o teh, ki trdijo: vera je le za zasebno življenje in za hišo božjo, a nima nič opraviti z javnim življenjem in občinskimi zadevami, kakor da bi bil človek drugačen, kedar je domá med svojimi, a zopet drugačen, kedar sedi v srenjski posvetovalnici, v deželnem ali v državnem zboru, in Bog bi le domá imel pravico terjati od njega pokorščino!

Kaj pa hočem še reči o katoliški cerkvi, ktero je včlovečeni Sin Božji ustanovil v blagor narodov; zgodovina dveh tisočletij jo je potrdila, vendar se

nahajajo nekteri, kteri ji odtegujejo gmotno pripomoč, ktero je dobila po potu najbolj poštenim, a drugi zopet nje služabnike in služabnice tirajo iz dežele, kakor da bi bili nevarni državnemu miru, ali če drugega ne morejo, pa opovirajo in zadržujejo cerkveno delovanje.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Notranje dežele.

Pravi vzrok, zakaj da hočejo Nemci lastno konservativno stranko vstanoviti, je neki ta, ker so bili lansko leto moralčno zavezani, da so s Slovani proti Wurmbbrandovemu predlogu in proti vpeljavi nemškega jezika za postavni državni jezik glasovali. Kakor sedaj trdijo, so menda takrat z veliko nevoljo glasovali. Kolikor se še spominjamo, takrat o kaki nevolji nismo prav nič čuli ne v govorih, ne v časnikarskih razpravah. Ta nevolja morala se je prej ko ne še le pozneje poroditi na umetnem potu — recimo na počitnicah ali tudi kje drugje, na vsak način pa zunaj državnega zbora. Sicer pa — med nami rečeno — tudi sedaj še ne bo nemške konservativne stranke na dan, kakor se pa govori o njej; kajti v Tirolskih poslanskih krogih se s to še nič kaj ne pečajo, kakor bi se morali, če jo res vstanoviti mislijo. Tirolskim državnim poslancem je v prvi vrsti pobijanje liberalizma na mislih; tej nalogi, pravijo, da hočejo tudi še nadalje posvetiti vse svoje moči v zvezi z vsemi frakcijami na desni strani v poslanski zbornici. Zato pa tudi ničesa srčneje ne želé, kakor, da bi desnica tudi še nadalje tako edina ostala, kot je bila do sedaj. Pobijanje židovskega liberalizma je za vsakega pravega Avstrijana v resnici veliko večjega pomena, kakor pa ustanovitev lastne nemške konservativne stranke. Prvi spodjeda Avstrijo na vse strani, o drugi pa jako dvomimo, da bi ji v nebesa pomagala. Pač pa bi se Lienbacher rad z njeno pomočjo do kolovodje dvignil. V tem grmu je tudi pravi zajec.

Nemško-konservativni „Pol. Fragm.“ pečajo se z resničnim toda jako žalostnim dogodkom, da je letos v Pragi na česki veliki šoli Karola Ferdinanda pri javnih državnih izpitih več velikosolcev padlo, ker niso bili zadosti trdni v nemščini, ter iz tega sklepa, da je to vendar očividni dokaz, da se mora nemščina po vseh českih srednjih šolah

LISTEK.

Tri dni med Nemci.

(Dalje in konec.)

In jutro pride, krasno, sveže, nedeljsko jutro, v katerem nam ni družega presedalo, kakor da smo bili že nekako preveč umazani in se spreobleči nismo mogli. Pa sila kola lomi, za ta dan si tudi mi pomagati nismo mogli, dasi tudi so nas tovariši Nemci nekako prezirljivo merili. Šli smo v cerkev, bili navzoči pri sv. maši; a ko se je začela nemška pridiga, smo nevajeni takšnega jezika zapustili cerkev in šli si iskat zajutreka. Na to smo ogledovali veliko sejmišče, polno kramarjev iz nemškega Gradca in še dalje; tudi nekaj Kranjcev je bilo tam. Prišel je tudi nekak ameriksanski menežarist, a zraven živali imel je baje tudi žensko brez nog, ki je znala člo-

veku vse povedati, kaj se mu je že prigodilo in kaj se mu še bo, pa vendar vsled visoke vstopnine si je šel te zanimivosti malo kdo od nas ogledovat. Ko si še kupimo nekaj drobnjave za spomin, gremo zopet v cerkev k drugi sv. maši in ko je bilo to storjeno, pak urno domú.

Srečevali so naju s priletnim že tovarišem, Nemci in Nemke, vsi čedno praznično oblečeni in naju samo — gledali, pozdravljali malokdo. O Nemcih ne vem povedati nič zanimivega, razun, da so mlade Nemke izgledale nenavadno dobro, bile v obraz samo mleko in kri, in tudi polnega života. Človek jih mora kar občudovati. Očividno je, da jim mladost, življenje brez truda in pa obilnost vsega k tej lepoti nad vse pripomaga, kajti kdor se vkvarja z motiko, srpom in drevesom, ne nosi tako belih rok. Toraj še tolikanj večjega pomilovanja vreden je nesrečen slučaj, da je nemštvo Slovence tukaj iz teh bogatih pokrajin tak do dobrega izpodrinilo; pa vsaj jih še izpodrinja povsod, kjer je Nemcem pristop k nam

mogoč; le planine ostajajo še nam. Ako bi bil ves ta srednji Štajar, kolikor smo si ga te tri dneve ogledali — naš, slovensk, koliko ponosnejši bi lahko bili mi na sami sebe in še rajše večkrat pokukali k svojim bratom onostran Radlega, kjer jih pa sedaj niti več ni.

Na potu sem od tovariša izvedel še nekaj zanimivosti, tako tudi to, da slovenski jezik se zato nemški „windisch“ imenuje, ker ga je veter skupaj nanesel. Kaj je na tej trditvi resnice, naj razsodijo drugi; jaz sem se njej, tako dovtipni, samo čudil. Ker nisem imel skoraj nobenega čakati in se mi je četrti dan res že domú mudilo, hiteli smo po prejšnjih potih urno naprej in se vstavili ob 11. uri le na Radlegu, kjer smo gledali nazaj, pa tudi naprej v naše okraje in zopet smo svobodno dihal. Godilo se nam je namreč na poti, kakor da smo bili smatrani kot nekakšne pene nespoštovanega, menda celó pastirskega naroda, priprostitih „bindišarjev“, ki smo prišli si ogledovat po izročilu nekdašnje pokrajine,

za obligatni šolski predmet vpeljati, naj se je Čehi branijo ali ne. List na dalje iz tega sklepa, da si bodo Čehi s takim postopanjem vrata do boljše bodočnosti sami pred nosom zapirali, kajti v državno službo se jemlje, kakor znano, le taki izšolani mladenčiči, ki so nemščine vseskozi zmožni. Dosledno tako postopanje bo Čehi že podučilo, da se bo morala nemščina vpeljati v njihove srednje šole, če bodo hoteli kaj postati po dokončanih šolah, ne da bi se ob enem morala tudi češčina vpeljati v ondašnje nemške šole. — To je logika, kakor je sploh v Avstriji le pri Nemcih v navadi in ta je krivična. Po pravici bi bilo, ako bi se od češkega velikošolca zahtevalo popolno znanje nemščine, če hoče v državno službo, od velikošolca Nemca na Češkem rojenega pa prav tako pošteno znanje češčine. To bi bilo pošteno, ne pa tako, kakor to reče „Polit. Fragm.“ razpravljajo. Zakaj li bi imeli Nemci na Češkem večjo prednost pred Čehi, ko so vendar v manjšini, res ne vemo? Davek plačujejo eni kakor drugi, vojaki so Čehi prav tako dobri, kakor Nemci, državljani so pa Slovani v Avstriji še veliko boljše, kakor pa Nemci na Češkem bivajoči, ki vsi več ali manj čez mejo škilijo, kamor jih je liberalizem njihovih voditeljev zapeljal. Vsakemu svoje in v tem oziru, ob enakih dolžnostih tudi vsem enake pravice. Le na tej podlagi zamoremo v Avstriji drug poleg drugega mirno živeti, vse drugo je — nemogoče.

Čas, ko se bo iz novega sklenila državna pogodba med Avstrijo in Madjarji za novih deset let, je vedno bližje. Čem bližje pa je ta doba, tem večje je živahno gibanje med Čehi, kajti poleg Madjarov samih ga ni v Avstriji naroda, ki bi se za novo pogodbo bolj zanimal, kakor se Čehi. Čuda ni, da se, kajti narodno življenje jim tako zapoveduje. Posebno ste pa dve točki, ktere bi tako na vso moč radi na podlagi nove pogodbe drugačne dobili. Če dobé obe — kdo vé; najbrž da ne, znabiti celó nobene ne! Prva je sladkor in davek njegov. Čehi bi radi nekaj več tega davka na Madjarska pleča zavalili, s čemur mislijo sebe oprostiti. Kakor do sedaj vse kaže, je jako malo upanja, kajti kakor se čuje, se državna pogodba ne bo še le v državnih zborih razpravljala, in obravnavala, temuč se bo že gotova v potrdilo predložila. Sklenili jo bote Dunajska in Budapeštanska vlada sami med seboj, in kar bote oni dve rekli, tisto se bo pa zgodilo. Čehi toraj niti prilike ne bodo imeli za sladkor potegniti se. Druga točka, ki se prav v tej, če ne še v večji meri njihovega narodnega življenja dotika, je pa bankino vprašanje. Pisali smo že, da je sedanja nacionalna banka vsa v židovskih in nemških rokah. Slovani nimamo drugega od nje, kakor bankovce po eni strani madjarske po drugi nemške. Na Češkem imajo narodno življenje v denarno-gospodarskem oziru jako razvito. Za to potrebujejo dostikrat mnogo denarja za majhne obresti na posodo, kakor ga enaki nemški zavodi vedno lahko dobivajo pri nacionalni banki in njenih nemških podružnicah. V ta namen so Čehi zahtevali poleg dveh sedaj obstoječih glavnih ravnateljstev nacionalne banke, kterih ena je na Dunaji na nemški podlagi, druga pa v Budapeštu na madjarskem temelju, ustanovitev tretjega tema povsem enakega ravnateljstva v Pragi s češkim temeljem. Ob enem so hotli pa tudi na bankovcih svoj prostor imeti. Kakor je zahteva pravična, se je vlada menda iz samega strahu pred Madjarji vendar že izrazila, da je Čehom ne bode spoznala; v temeljevati skuša to svojo protivnost s tem, da se boji, da bi se takoj na to tudi druge narodnosti po samostojnih bančnih ravnateljstvih oglasile, kterim bi si pa vlada še manj vstreči upala, kakor pa Čehom. Da ne bo vrišča, že takoj prvemu odreče, kar bi se mu sicer lahko dalo, če bi ne bilo družih za njim. Če bode res tako, kakor se sedaj čuje, potem se jako hitro bližamo absolutizmu, kjer bode državni zbor imel le še nalogo prikimati, kar bo vlada sklenila. Jako dvomimo, da bi Taaffe srečo imel, če ga v resnici misli vpeljati.

Vnanje države.

„Pester Lloyd“ peča se s cesarskim shodom v Gostinecu ter pri tej priliki zopet nekoliko Ruse

ki pa sedaj niso in ne bodo več naše. In stožilo se nam je. Ali ko obrnemo pogled v naše Pohorje, ko se spomnimo besed slavnega ruskega učenjaka, ki je djal: „Slovenci, zahvalite se Vašim goram, da ste si ohranili svojo narodnost in svoj jezik“, bilo nam je zopet lagljeje pri srcu in vesela pesem mladih grl je odmevala po dolini. — Ko smo še obsodili sami med seboj trdosrčnost in negostoljubnost Nemcev, kakor tudi brutalno obnašanje vodje Breznika iz Kaple, ki se je nazaj že s konji vozil, smo se skoraj zarekli, da tjakaj več ne pojdemo, ter se približali o poludnevu polagoma Marnbergu.

Tridnevna božjapot, tridnevno opazovanje Nemcev bilo je toraj dokončano in žal nam ni, da smo jo opravili. Imeli smo ves čas lepo vreme, glavni pogoj razvedrila in tudi sami med seboj smo lahko primerjali šege Nemcev z našimi, ter spoznali nepristransko naše zadosti boljše. Pri nas dobiva potnik večerjo in zajutrek pa tudi prenočišče zastoj, med Nemci smo morali še nočišče v senu plačevati, a

prijema, češ, vsa Evropa je mirna, le Rus je edini nagajivec, ki evropski mir kali. To je pa tudi pravi povod, da se je zveza med Nemčijo in Avstrijo še ohranila in je vsled svoje vsakoletne pokrepčave kos vsem ruskim nakanam. Ze več nego desetletja so minula, odkar v Evropi ni nihče mislil na kalenje miru razven Rusije, kajti le-ta ne bo nikdar pozabila stoletnih tradicij svoje narodnosti in svoje dimastije, temveč si bo vedno prizadevala vspeti se do vrhovnega gospodarstva na iztoku. Avstro-Ogerska se pa na iztoku nikdar ne misli poganjati ne za posestvo in ne za gospodarstvo. Njej gré le za to, da nad vshodom čuje, da se ga ne polasti kaka tuja velevlast. V tem smislu gré hvala edino le nemško-avstrijski zvezi, da Rusija ni še pogazila poslednjih ograj evropskega nagodbenege prava na iztoku, če toraj vedno še čaka in če se še vedno pomišlja, ali bi zavihnila plamenico splošnjega požara nad pokrajinami, ni njena zasluga, ampak zasluga nemško-avstrijske zveze. Za to moramo s skupnimi močmi na to delati, da bomo gledé jakosti na zunaj pred vsem tudi popolnoma trdni na znotraj in vse odpraviti, kar nas je v poslednjem času v tem oziru pred svetom v tako slabo luč postavilo. — Tu naj bi Madjari najprvo le lepo pred svojim pragom pometli, potem se le drugod smeti iskali. Kdo pa je vzrok, da smo prišli v poslednjem času v tako slabo luč pred svetom? Nihče drugi, nego Madjari in njihov šovinizem.

Nemški konservativci protestantskega veroizpovedanja na Ruskem niso imeli dobre besede za Poljake, niti niso besede zinili, ko je Bismark zahteval 100 milijonov za zatiranje poljske narodnosti, marveč to je bilo vse prav modro, saj so zatirani le katoliški Poljaki. Sedaj se je stvar zasukala, in prišli so na vrsto Nemci, se vé, da ne pod prusko-nemško, marveč pod rusko vlado. — Kako milo tožijo sedaj Nemci ob vzhodnem morji o zatiranju nemške narodnosti! Kaj pa je storila Rusija? Čujte! Ljudski učeniki se morajo naučiti ruskega jezika, da bodo mogli v njem poučevati. Ali se je kedaj branil Poljak učiti nemškega jezika, ako je imel javno službo? Slovenci se še nismo nikdar pritoževali, da se moramo učiti nemškega jezika, zahtevali smo le da bi se slovenščina ne odpravila, ampak se ji dalo mesto in pravica tam, kjer ji oboje gré. Pritožujejo se dalje pravniki, kajti tudi ti se bodo morali učiti ruskega jezika, da bodo vodili v njem obravnave in tudi znali za ljudmi občevati. Der „Reichsbote“ se tudi pritožuje, da bodo ruski zdravniki spodrinili nemške. Nemci prašajo: „Čemu bi otroke še dalje vzgojevali, ker so jim namreč odlične državne službe zaprte?“ Isto tako je prašal poljski poslanec v državnem zboru. To vprašanje je nemilo zadelo nemške konservativce, tiste namreč, ki sedaj vprašajo za isto stvar, ko se morejo njih otroci ruski učiti. Rusija pa nikakor ni odločila 100 milijonov za zatiranje nemškega življa, marveč tirja le, naj se podložni ruske države učé državnega (ruskega jezika). Naj toraj Nemcem povemo pravo krščansko vodilo in to je: „Kar sebi ne želiš, da bi ti drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori.“ Tako je prav in istinito, ne pa narobe. Nikoli tudi ne pozabimo, da plačilni dan vselej pride; če tudi včasih odlašja in odlašja, a pride pa vselej.

Stoletnica bode kmalo, kar so na Franco-skem pričeli veliko revolucijo, v kateri so prestol in altar razbiti skušali; namesto veri so pa poulični nersramnici božje češčenje skazovali, češ, glejte jo, boginjjo pameti! Ker je današnja doba, doba vsakovrstnih jubilejev, se tudi Francozje ne morejo ogniti zapeljivi misli, kako lepo da bi se dala prav sedaj porabiti prekrasna prilika, da bi se zopet na sijajen način prav gorka založila altarju in prestolu. Stoletnica velike revolucije se mora toraj na vsak način tako slovesno, kolikor se bo le dalo, praznovati. Da se pa to pod kolikor možno čednim plaščem stori, izmislili so si veliko razstavo, na katero bodo povabili cesarstva in kraljestva na vdeležitev in ob enem na spomin, kako so leta 1789 jeli podirati prestol in altar in kako prebrisani Francozje ta čin podivjanega okusa in spridenega sreca leta 1889 še odobravajo z napravo velike razstave na čast moriji in pre-

tudi drugo vse je bilo jako zabeljeno. Slovensko vino, ki je mnogo boljše od šilharja, veljá tudi pri nas le 10 kr. ¼ litra, a tam nemški eviček tudi toliko. Pladnik solate s kakimi 10 peresci je stal 8 kr., juha z mesom sicer le 6 kr., pa svinjetina imela je še vso dlako na sebi in tudi iskati si jo moral v juhi z drobnogledom. Pa smo tudi mrmrali nad tem in delali opazke, kako bodo Nemci se bahali med seboj, da „bindišarji“ vse pojedó in še plačajo, kar pa daje mnogim že povod, da skoraj vso hrano seboj vzamejo. — Komur toraj te neugodnosti niso zoperne in bi hotel nesti seboj tudi kaj bisage, tega vabimo naj se pridruži še v bodoče leto ob naznačenem prazniku k božjepotnikom Marije Ojsterviške, ktera edina nas je razumela in upamo, da bode tudi naše prošnje uslišala, kar Bog daj! —kl.

livanju krvi, ki je pred sto leti tekla. Francozje mislijo s tem na vsak način Evropo polagoma pripravljati na jedno veliko evropsko republiko, kateri središče naj bi bil Pariz. Pomagača pri vsem tem imajo prav dobrega — židovsko časnikaštvo namreč in pa framasonstvo, ki je z njo v zvezi. Da so židovski časnikašji še tako tihi, je vzrok, ker framasoni in drugi, kterim sta altar in prestol trn v peti, še niso pripravljani za velik korak, ki ga nameravajo. Da se večje krščanske monarhije tega godovanja ne bodo vdeležile, je očitano. Kako bi se ga tudi, kjer se bo Bog in monarh javno zasramoval s povelčanjem dóbe, v kateri so vladarje in božje namestnike — posvečene mašnike na guilotino vodili, krvoštvo pa v nebesa povzdigovali. O Nemčiji je že določeno, da se ne bo vdeležila te razstave, o Avstriji menda tudi, o Rusih se kaj takega konservativni svet nadja. Pri Angležih ni posebno veliko nade, da ne bi prišli, kajti tu ne smemo pozabiti, da so oni prav tako dobri kramarji kakor moralisti in dobiček jih bo v Pariz vlekel. Kar je pa ostalih manjših, pojdejo prej ko ne vse kar od kraja židom in framasonom na limanice.

Telegrami iz Belfasta dohajajoči, donašajo vedno še nova sporočila, da se ondi v razburjenih delavskih krogih nemir še ni polegel. Nateplo se jih je iz vseh bližnjih mest in vasi toliko skupaj, da se jih sedaj na tisoče po ulicah vali in razsaja. Tudi redarji nič proti njim ne opravijo, kajti tako so drzni ti ustaši, da jim niti za lastno življenje ni nič in jih v resnici vsak dan po nekaj obleži pod redarskim orožjem. Vse to kaže na silno podivjanost sedanjih delavcev, kateri se sicer ob vsaki priliki hvalijo, kako da so izobraženi. Ta izobraženost nahaja se pa le na jeziku; v srcu in v glavi je puščoba. Zato pa je tudi tolikanj divjanja in toliko surovosti, kakor hitro se današnji delavski navali prično. Če vlade hočejo, da bomo v tem oziru kmalo kaj na boljšem, naj pred vsem skrbé za krščansko vzgojo delavca. Neumno bi bilo zahtevati, da naj se razsajajoča druhal lepše vede, ako se je ta ves čas svojega življenja po višjih naredbah od zgoraj z brezverskim podukom jako skrbno za tako postopanje izgojevala. Vse, kar se dandanes delavcu govori o prostosti in slobodnjaštvu, ni drugega, kakor strup, s kterim se mu srce napolnuje za bodočo revolucijo. Prava prostost za delavne roke je edino le v krščanstvu in vsa zapopadena v jednom stavku, ki se glasi: „Šest dni delaj, sedmi dan počivaj!“ Kdor se vestno po tem ravná, ne bo nikdar med ustaše zagazil! Zraven tega gré pa tudi opomniti, da surovost in brezverstvo ni le na strani delavcev, ampak mnogokrat ravno toliko ali še več na strani gospodarjev, podvzetnikov, tovarnarjev i. dr. Sama vnanja olika ne dela tu razločka, kadar pride prilika, jo brezverstvo in surovost podere.

Izvirni dopisi.

Iz Ižanske okolice. Ker do sedaj še ni prinesel „Slovenec“ ničesa od redke slovesnosti v Želimljah, Vam pošljem jaz nekaj vrstic; če tudi je že malo pozno, vendar — menda bolje, kakor nobenkrat.

Blagoslovljena namreč je bila sedmo nedeljo po Binkoštih nova cerkev v Želimljah. Blagoslavljaj jo je stolni župnik, prečast. gosp. Anton Urbas. Prišlo je bilo tudi nekaj sosednih duhovnikov, kolikor jih je namreč zaradi nedeljskih opravil od doma moglo. Slovesnost in veselje faranov je bilo toliko večje, ker je bil ob enem postavljen tudi sv. Križev pot, kterege je pa blagoslavljaj in postavljaj preč. o. Tadej Gregorič. Slovesnost je bila za farane in njih duhovnega pastirja toliko giuljivša, ker, če tudi še ni vse dodelano, vendar je bilo blagoslovljenje prva postaja in oddih po premnogem trpljenji in skrbéh za čedo in pastirja. Bog jim daj skončati, kar so začeli!

Pri zmernem obedu vršile so se navadne zdravice in napitnice na papeža, cesarja, škofa itd., pri kterih se nočem dalje muditi; saj je že tako običajno.

Omeniti pa moram, da pri vsemu opraviu bil je navzoč tudi blagorodni gosp. Ivan Mahkot, okrajni glavar Ljubljanske okolice. Gotovo bilo je blagoslovljenje tudi njemu v največe zadostenje; kajti pripoznati moramo, da, če je kdo imel kaj skrbí in truda, preden cerkev v Želimljah dodelana pred nami stoji, ga je on imel prav mnogo. Da, skoraj smemo reči, ko bi gospoda okrajnega glavarja ne bilo, bi današnje slovesnosti v Želimljah tudi ne bilo. Dolgo se je že govorilo, da bo treba tu nove cerkve, ker potrebo je vsak pripoznal, a začeti si ni nikdo upal. In res, zidanje nove cerkve ni malenkost in kako si bode upala mala župnija toliko tisočev vkup spraviti, toliko dela in vožnje storiti? Zato se je od potrebe zidanja govorilo in govorilo, a začelo ne. Se le ko pride blagi gospod

Mahkot k nam, ko začne on nam toliko ljubeznivo prigovarjati, nam pogum dajati, da je združenim močem vse mogoče, da hoče tudi on svoje pripomoči (kar je tudi res storil ter nam mnogo mnogo za cerkev pridobil), se je ljudstvo osrečilo ter začelo za novo stavbo pripravljati. In danes stoji novo poslopje blagoslovljeno za božjo čast pred nami! Zato Bog blagoslovi ter stoterno povrni ves trud in prizadevanje našemu duhovnemu pastirju, blagorodnemu g. I. Mahkoti, okrajnemu glavarju in vsem blagim dobrotnikom, po katerih pomoči stoji tolikošnjo delo dovršeno (vsaj v glavnih potezah) pred nami! Naj tudi še marsikaj manjka, nič ne dé — s pomočjo božjo in dobrotnikov se bode tudi to storilo.

Iz Dolenjskega, 10. avgusta. (Ovire in sovraštvo duhovnov.) Gotovo se bode vsakemu čuden zdel napis teh vrstih, posebno zato, ker pride z dežele, ktera je katoliška, ktere ljudstvo spoštuje svojo duhovščino. Ali, kakor je ni pšenice brez ljulike, isto tako se v sredi dobrih ljudi nahajajo tudi taki, ki gospodom duhovnikom grenijo življenje s svojim postopanjem in s podpihovanjem; taki, ki delajo ovire pri vsaki stvari, ki vzbujajo sovraštvo do domačega duhovnega pastirja. Res je, da se jih takim le malo na limance vsede, pa vendar besede enkrat izgovorjene, dejanja enkrat storjena, ne izbrišejo se nikdar do čistega, in tacega podpihovalca tudi najboljše kesanje ne more zadostiti v popolni meri razžaljenemu, ampak vedno ostane črna pika — saj pikica — med ljudstvom in tudi pri višjih. Kdo zamore zopet pregrešek tak poravnati? Smelo rečem, da nihče in le Vsegamogočni bode v najpravičnejši meri sodil taka djanja in dal tudi za sluzeno plačilo.

V neki fari na Dolenjskem ima ravno sedaj č. g. župnik celó s sodnijo in odvetniki opraviti zaradi njegove dobrote do neke družine. Že pregovor pravi: „Če enemu prst pomoliš, hoče imeti celo roko“; ravno tako je v tem slučaju. Gosp. župnik je na vsemogoče prošnje neke osebe dovolil, da sme ista si začasno postaviti v farni cerkvi mali stol, a dobrotu njegova se je zlorabila; in preden je dobrega pol leta minulo, začela si je omenjena oseba s svojo zakonsko polovico, popolnoma prostor v cerkvi prilastovati in gospoda župnika na njegov ugovor do vseh mogočnih stopinj tožiti zaradi motenja posestva. Kaj ne? da je to smešno! Stol v cerkvi le po dobroti in začasno postavljen na prostor, kateri pa je sedaj zaradi pomanjkanja prostora za spovednico odmenjen, je s svojim stanjem na istem prostoru zadobil njega gospodarju lastniško pravico tudi do prostora cerkvenega, dasiravno je bil prostor le začasno do določenega časa za to odločen in bil posestnik stola dvakrat v teku leta opominjan, da naj istega prvič do novega leta, drugič pa skozi dobroto do popraviljenja cerkve iz mesta odstrani, sicer se bode na njegove stroške odstranil.

Ali posestnik ni hotel po mirnem potu zgubiti svojega lepega prostora v cerkvi, tožil je po nekem odvetniku g. župnika zaradi motenja posestva. Žraven tega pa je s svojim govorjenjem obrekoval mirnega duhovna in druge k temu napeljeval. Še več bi zamogel pisati, a to bom znabiti, ko bodem izvedel izid te čudne tožbe.

Iz Kamnika, 10. avgusta. (Volitev.) Volitev v gospodarski odbor je za nedoločeni čas preložena. Voljen je sedaj tukaj odbor, kateri naj bi sestavil že dolgo zaželjena pravila za gospodarstvo mestnega premoženja. To je važna, pa tudi težavna reč. Bode li kaj kruha iz te moke ali ne, poročal Vam bodem pozneje. Upanja je veliko, da se vse to dobro reši, ker se je reč resno v roke vzela in je pri občem spoznanju potrebe in dobri volji, ki se za to razodeva, tudi vsestranske vstrajnosti in podpore pričakovati. To bi bil velik korak k boljšemu, kateri bi tudi k miru pripomogel.

Iz Dunaja, 9. avgusta. (O Lurških romarjih.) Srečno smo došli na Dunaj; težko je bilo sicer žrtvovati celo noč, toda vsaj smo vedeli, da velja na slavo brezmadežno spočete Device Marije. Ob 9. uri je bilo danes slovesno sv. opravilo v stolni cerkvi sv. Štefana, ktero je z obilno asistencijo obhajal posvečeni škof dr. Angerer. Cerkev je bila vsa napolnjena. Romarjev je bilo nad 300. Duhovniki smo bili v klopéh v presbiteriji, v posebnem prostoru za presbiterijem drugi romarji. Po sv. opravilu je imel prečast. gospod škof kaj prisrčen govor do romarjev. Opominjal nas je, naj vse svoje potrebe pa tudi priporočila nam izročeni naznanimo neomadeženi Devici Mariji, angelj varuh

naj nas vodi tje in srečne pripelje zopet v domovino nazaj. Vsi navzoči so bili vtopljeni v solzah. Nepopisljivo je bilo gledati ločitev na kolodvoru — potovalcev od zapuščenih. — Ob 1/6 smo Dunaj zapustili. Vseh romarjev se bo vdeleževalo 578. Veliko pa prepozno oglašeni se je odbilo. (Gg. Zanier in Žičkar se ne peljeta preko Inomosta, ampak preko Dunaja.) Pozdrav vsem, ki se nas spominjajo v svojih molitvah. J. Ž.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Konec.)

XI. G. zbor. svetnik Ivan Baumgartner poroča o enkėti, zadevajoči trgovinski muzej tako-le:

„Slavna zbornica! Ker mi je bila dana čast biti odposlanemu k dne 25. februarja t. l. na Dunaji zborujoči enkėti za preustrojbo v l. 1873. ustanovljenega orientalskega muzeja v trgovinski muzej, jemljem si prostost o zborovanji te enkète, kakor tudi o namenu te naprave poročati: Sréčna in času primerna je bila misel predsedništva orientalskega muzeja, ob čegar ustanovitvi ima tudi nj. ekscelenc baron Schwegel velike zasluge, da se je od vlandskega leta sim bavilo z vprašanjem: „kako bi se zdanjemu pritisku na trgovino in obrtnijo moglo v okom priti ter neprestano propadanje vstaviti“. Bavljenju s tem vprašanjem imamo zahvaliti sklep, da se orientalski muzej preustroji v trgovinski muzej.

Kolikega pomena je ta naprava, ktera se namerava ustanoviti, kaže to, da je nj. c. k. visokost prevzvišeni nadvojvoda Karol Ludovik blagovolil prevzeti pokroviteljstvo, da je dalje enkėti in posamičnim njenim udeležencem izkazal visoko odliko, da je enkète osebno slovesno otvoril, sprejel posamične udeležence v avdijenci v slavnostni dvorani trgovinske in obrtne zbornice ter jih pozneje povabil v svojo palačo na obed.

Kako času primerna in uspeh obetajoča je nova institucija, dokazuje to, da so vsi delegiranci jednoglasno z največjo simpatijo in veseljem pozdravljali ustanovitev trgovinskega muzeja.

Ker so takoj prvi govorniki poudarjali kot glavno nalogo, da treba delati na povzdigo importa (uvoza) in eksporta (izvoza) čez Trst, našel sem povod, da sem se tudi jaz oglašil k besedi ter tedaj vis. predsedstvu orientalskega muzeja v imenu Ljubljanske trgovinske zbornice, ktero sem imel čast zastopati, častital ob preustrojni orientalskega muzeja v trgovinski muzej.

Dalje sem omenil, da se kranjska dežela povzdige eksporta ne bode v prvi vrsti udeleževala, a da ima vendar na povzdigi Trsta kot sosedna dežela vitalni interes, ker je pričakovati, da se s pomnoženim eksportom pomnoži tudi import, vsled česar se bode surovina najbrže ceneje uvažala nego dozdej, kar bi bilo za industrijo drugi dobiček, kterege bi med drugimi bila deležna tudi naša dežela.

Če se ozremo na namen trgovinskega muzeja, smemo pričakovati najboljše uspehe. Naloge, ktere namerava izvesti prvostvo, bodo:

1. Pospeševati import in eksport, ustanoviti pozvedno pisarno (poučnico, pozvednico, Informationsbureau), ktera bode pojasnjevala vozarske in carinske razmere, trgovinske navade, razpise o zalaganji, naznanjala, kje se more blago dobiti in spečati ter objavljala posredovalne firme in v kolikor možno dajala pojasnilo o njih kreditu in solidnosti;

2. Zbirati importne in eksportne surove in izdelane pridelke in izdelke, kateri bi bili za trgovino in industrijo pomenljivi. Razstavljali bi se ti izdelki najprej na Dunaji in potem v važnih industrijskih krajih v domačih deželah in konečno tudi na posamičnih skladiščih v inozemstvu.

3. Povzdigati trgovine in industrije tičoče se obbevanje s c. kr. konzulati in korespondenti (dopisovalci) trgovinskega muzeja; ustanovljati trgovinske zbornice v avstrijskih naselbinah v inozemstvu.

Vse to pojasnjevanje, posredovanje in poduk dajalo se bode brezplačno. Konečno se bodo v tedniku trgovinskega muzeja objavljala poročila in se dajali nauki, kateri mogó pospeševati prej omenjeni načrt.

Da je ta nova naprava namenu primerna in uspeh obetajoča, dokazuje pač tudi to, da se zdaj korenito bavijo v Berlinu z ustanovitvijo državnega trgovinskega muzeja, v Parizu z ustanovitvijo mu-

zeja za trgovino in industrijo, v Londonu z ustanovitvijo osrednjega trgovinskega muzeja, kateri bode imel podružnice v industrijskih središčih.

Ker bodo najbrže stroški za vzdrževanje tega važnega zavoda zelo znatni, je enkète vis. predsedstvo jednoglasno naprosila in pooblastila, obrniti se do visoke vlade za državno podporo že za l. 1886, in pričakovati se sme, da bode z ozirom na to, da muzej za umetnost in industrijo na Dunaji dobiva na leto 74.600 gld. državne podpore in tehnološki muzej na Dunaji 40.000 gld., ta za trgovino in industrijo še mnogo važnejši muzej dobil primerno državno podporo.

Priredba in vodstvo trgovinskega muzeja izroči se močém, ktere so se že v orientalskem muzeji skazale in vis. predsedstvo je izreklo le željo, da bi bile poleg vis. vlade pred vsem trgovinske in obrtne zbornice poklicane in objavljene, krepko ga podpirati.

Prosim, da se moje poročilo vzame v znanje.“

G. zbornični predsednik izreče v imenu zbornice gospodu poročevalcu zahvalo za zastopstvo pri tej enkėti.

XII. G. zbornični svetnik Karol Luckmann vtemeljuje predlog:

Slavna zbornica dela naj na to, da se doseže direktna selskovožna poštna zveza med Vinico in Karlovcem.

Predlog se sprejme.

Ker se nihče več ni oglašil k besedi, zaključil gospod predsednik sejo.

Domače novice.

(Družba sv. Cirila in Metoda) vzela je čekovno knjižico pri poštno-hranilničnem uradu, da podružnicam olajšava dopošiljatev nabranih doneskov. Knjižice s prejemnimi listovi bodo se vsem podružnicam skratka izročile.

(Surovosti) je na svetu še vedno več, kakor pa olikanih ljudi; temu priča je bil danes popoldne ubog pes, ki je po mesarskem mostu iz predmestja s tnalico na repu v mesto pribežal. Uboga žival je bila od bolečin in strahú že vsa zdijvana in je po vsakem hlatala, kdor se ji je bližal. Clovek, ki je psu tnalico na rep pritvezil, zasluži, da bi ga policija v roke dobila, ne le, ker je žival mučil, temveč še bolj zaradi tega, ker je provzročil hudodelstvo proti varnosti življenja. Pes zdijvan naj ob tej vročini koga popade, kar je bolj izvestno, kakor pa ne, in dotični clovek je zgubljen, ker bi moral za steklino umreti. Zatoraj naj se take surove šale enkrat za vselej le kar opusté. Sicer bi pa prav nič ne škodilo, ko bi kdo takega suroveža redarjem ovadil, da bi sodnija potem tudi njemu za nekaj tednov tnalico navezala.

(Skesan tat.) Sporočali smo nedavno, da je bila cerkev v Retečah okradena. Tat je bil namreč pobral cerkveno perilo. Nedolgo na to prinesel ga je nazaj, le nekoliko raztrgalo se mu je bilo taisto spotoma.

(Vrhniška čitalnica) priredi z igralnimi močmi Ljubljanskega dramatičnega društva v nedeljo 15. t. m. v svojih prostorih slovensko predstavo. „Zmešnjava na zmešnjavo“, burka v petih dejanjih, gotovo tudi na Vrhniki ne izgreši onih vspehov, kateri se naslanjajo na njo. Predstava vrši se na korist dramatičnega društva v Ljubljani. Kako živo giblje vrli odbor Vrhniške čitalnice, s kako hitrostjo vrše se vse priprave — vzgledno! Začetek predstave točno ob 1/8. uri zvečer. Vrhniki mnogo vspeha! — Ljubljanskemu dramatičnemu društvu pa vsaj deset Vrhnik!

(Razpisanih) je več praktikantskih služeb v področji c. k. davkarjev na Kranjskem. Plače pa ni nobene. Dotočnik se mora izkazati, da ima vsaj dolenjo gimnazijo ali realko in pa toliko lastnega premoženja, da bo lahko iz svojega živel, dokler ne dobi adjutuma. Prošnje v 7 tednih. Dopolnjeno 17. leto je pogoj za sprejem.

(Razpisane službe.) Za bodoče šolsko leto oddale se bodo v Postojnskem okraji sledeče učiteljske službe: 1. Na ljudski šoli v Postojni služba učiteljice z letno plačo 500 gld., oziroma tudi kaka druga učiteljska služba s 450 gld. 2. Druga učiteljska služba v Knezaku z letno plačo 450 gld. 3. Na ljudski šoli v Trnovem tretje učiteljsko mesto

s 400 gld. Prošnje do 31. avgusta c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Postojni.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Dekan v Šaleški dolini postal je novoimenovani župnik Škalski, č. g. Janez Šribar. Župnijo Sveti Peter v Savinjski dolini dobil je č. g. Ferdo Jan, župnik pri sv. Miklavži. Č. g. Anton Šlander, kaplan v Slov. Gradcu gre za provizorja v Pameč; za provizorja k sv. Miklavži pride pa č. g. Josip Valenčak, kaplan na Vranskem. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Franc Slavič v Zavrže, Josip Muha k sv. Rupertu nad Laškim, Martin Stolz v Čadram in Andrej Zdolšek na Vransko. — Na službo so prišli sledeči gg. novoposvečenci: J. Frangež v Vuzenico; Vit Janžekovič v Slivnico pri Celji; Franc Kocpek v Šmarten na Pohorju; Ivan Pavlič k sv. Ilju pri Turjaku; Franc Pečnik v Loče; Ant. Petek v Šmarten pri Slov. Gradcu, in Jak. Vidovič v Šempeter pri Radgoni.

(Konkurs) napovedal je, kakor „Slov. Narod“ sporoča, g. Leopold Kordeš v Mariboru, izdajatelj ljudske knjižnice.

(Preoblečeni) bodete 15. t. m., kakor se „Laib. Ztg.“ iz Zagreba sporoča, ondi dve Slovenki in dovršeni učiteljski pripravnici gospici Ana in Franica Majaron iz Borovnice, v samostanu usmiljenih sestrič, kjer bodete ob enem napravili slovesno samostansko obljubo.

(Prošnje) za sprejem v brambovsko šolo, kdor želi namreč postati neaktiven brambovsk častnik, vložiti naj do 1. oktobra t. l. pri zapovedništvu tistega batalijona, kamor pripada.

Razne reči.

— Romanje v Lourd. Odsek božjepotnikov je v tiskarni sv. Norberta dal napraviti popotno knjižico, ki ima vsa potrebna naznanila zaradi potovanja, službe božje in popolni zapisnik vdeležencev. Po vmesnih listih je dovolj prostora za opombe. Božjepotnikov pa je: iz Dunaja 77, iz Dolenje-Avstrije 85, Gorenje-Avstrije 84, iz Moravskega 76, iz Štajarskega 47, iz Šlezije 31, iz Češkega 30, iz Ogerskega, Hrvaškega in Slavonije 27, iz Solnograškega 23, iz Tirolskega in Predarlskega 21, iz Galicije in Bukovine 17, iz Kranjskega in Primorja 15, iz Koroškega 6, iz Nemškega 18, iz Rumunije 1, skupaj toraj 548 oseb. K tem pa pridejo še 3 neimenovani, tako, da je vseh skupaj 551.

— Ruska vlada pobrala je po bankah na Dunaji in v Berlinu ves svoj naložen denar ter ga naložila raje po bankah v Franciji in Angliji. To je gotovo slabo znamenje za bodočnost in težko, da bi mu kaj dobrega sledilo.

— Milosrčnost kaznujejo v Nemčiji. Iz Berlinu se javlja: Nemška vlada prepoveduje v mnogih deželah z žuganjem denarne globe 9 mark ali pa tridnevnega zapora vsakoršno obdaritev revežev. Kdorkoli se proti temu pregreši, ga kaznujejo. S tem drakonskim zakonom hočejo zatreti potepanje in vlačugarstvo. Za uradno preskrbljenje revnih popotnikov, ki nimajo potrebnih sredstev, vstanovili so tako imenovane „hranilne postaje“ („Verpflegungs-Stationen“) skoraj v vsaki vasi cele države. Ondi dobivajo berači jesti in vode, nikoli pa ne denarjev. Oni, ki nimajo dovoljenja (legitimacij) za to ne dobé ničesar. Vse to nadzira policija — bo najbrž imela mnogo opraviti, pa brez zaželjenega vspeha.

— V Heidelberg-u (veliko vojvodstvo Badensko) so te dni praznovali petstoletnico ustanove tamošnjega vseučilišča. — Sv. oče so k ti slovesnosti poslali od svoje strani poslanca Stevenson-a, neduhovnega, profesorja starinoslovja. Vseučilišče je sedaj bolj protestantovsko, kakor katoliško. Katoliška slovesna služba božja je bila dobro obiskana, kakor v velikih praznikih. Navzoč je bil tudi badenski minister bogočastja; mestni župnik Wilmo je imel veliko sv. mašo. Po sv. evangeliju je stopil na leco in je govoril v izreku sv. pisma: „Gospodova resnica ostane vekomaj.“ Veliki vojvoda je bil pri protestantovski službi božji, nad 400 prostorov je bilo praznih. — 6. t. m. je bil slavnosten spreved. Predstavljeni so nošo vseh 500 let odkar je vseučilišče ustanovljeno. Pri sprevedu je bilo 800 oseb, 300 konj in 14 vozov.

— Pourqueles je otok blizu Toulon-a na Francoskem. Tam je naselbina dečkov. Ta otok je kupil nek Rousseau, bivši administrator „Republique Française“. Ker otok ni bil obljuden, niti obdelan, je mislil Rousseau, kako bi dobil delavcev. Obrnil se je do prijatelja Karola Quentin-a, kateri je načelnik ubožnih zavodov v Parizu. Ta mu pošlje kakih 100 dečkov od 8—16 let starih na otok, da bi mu tam delali — zastoj in se tam poboljšali. Rousseau dobil je še za vsacega otroka po 75 cent. na dan. Zemlja na otoku, že dolgo časa neobdelana, je bila zelo rodovitna. Kar pa se tiče vzgoje v naselbini, zavezal se je Rousseau, da

otrokom ne bode nič pripovedoval o kaki veri. On in njegova zelo liberalna žena, ki je pisateljica romanov, ktere pošilja tudi enakim listom, sta otroke imela kakor sužnje. Ob slabi hrani morali so delati, in če so se kaj pregrešili, devali so jih v verige. Kteri otrok je mogel, je vbežal, rekoč, da ob samem trdem fižolu ne more prestajati. Tako izrežajo neprijatelji krščanstva otroke. — Vse drugače pa izrežja zanemarjene otroke abè Rey v Citeau-u in abè Roussel v Autéuil-u. Tema pa otroci tudi ne vhaajo, dasiravno niso pod ključem. — Tukaj se dá pač reči: Po njih sadu jih bodete spoznali. Tam, kjer ni strahu božjega, tudi strah pred šibo zdá le toliko časa, dokler se otroci ne morejo kazni odtegniti.

Telegrami.

Budapešt, 11. avgusta. Uradni list objavlja cesarjevo pismo Tiszi, v katerem cesar obžaluje, da so se poslednje vojaške spremembe tako napačno tolmačile, kar bi bilo prav lahko ljudi po nepotrebnem vznemirjalo, javno mnenje na napačno pot zavleklo, ter dobro sporazumljenje med prebivalstvom in armado lahko skalilo. To bi bilo tembolj obžalovanja vredno, ker se dotične spremembe opirajo edino le na vojaške potrebe. Prav tako je tudi obžalovanja vredno, da se zaradi posamičnih dogodkov obsoja takoj cela vojska. — Skupna armada ne sme drugačnega duha biti, kakor je njen najvišji gospod. Kajti le ta nam je najbolj varen porok, da bode ta duh tudi na dalje, kakor do sedaj zvesto spolnoval svojo dolžnost; v tem obstoji pa ravno varnost države na zunaj. Ta duh se pa tudi skrbno ogiba vsakega strankarstva na znotraj in je toraj najzdatnejša podpora za ohranjenje miru v državi samej, kakor tudi na varstvo postavam toraj tudi postavno obstoječi ustavi. Le nagajivost ali pa sebični nameni mogli so toraj armado z domoljubjem, z deželnimi postavami, in z ustavo spraviti v nasprotje. Cesar končno želi sklicevaje se na popolnoma zaupanje že dokazanega domoljubja, da Tisza vso svojo pozornost na to obrne, da se bode prebivalstvo prav in dobro podučilo, protipostavne in pogubljive agitacije naj se pa strogo kaznujejo.

Bad-Gastein, 11. avgusta. Cesar se jutri odpelje ob 4 zjutraj.

Umrli so:

8. avgusta. Janez Angoli, prisiljenec, 68 let, Poljanski nasip št. 50, Morbus brigitti. — Martin Luzar, ševlar, 69 let, Karlovska cesta št. 7, otrpnjenje možgan. — Anton Kralj, gostač, 80 let, Kravja dolina št. 11, Morbus senilis.

Tuji.

9. avgusta.

Pri **Maticu**: V. Gottschlig, c. k. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Michel, ilek in Stein, trgovci, z Dunaja. — Moric Stein, odvetnik, z družino, iz Budapešta. — Karl Šwentner, trgovec, iz Vranskega. — Kurthaler, tovarnar, iz Domžal. — A. pl. Valois, zasebnik, s soprogo, iz Francije. — Dragotina Gutlorus, zasebnica, iz Trsta. — Honke in Meissner, trgovca, iz Reke. — Fischer in Neumann, trgovca, iz Reke.

Pri **Stonu**: Janez Bissinger, c. k. polkovnik, z Dunaja. — M. Trojaczinsky, c. k. major, z Dunaja. — J. Hülffreich, potovalec, z Dunaja. — F. Kohn, trgovec, iz Zagreba. — J. Mazzidovik, c. k. vojaški kaplan, iz Zadra. — Franc Dolenc, trgovec, iz Maribora. — Josip Ivanič, bogoslovec, iz Poljan. — Alfred Schneider, zasebnik, iz Milana. — Brnabich, Sorella in Lavrič, zasebniki, iz Trsta. — And. Mihaljevich, c. k. uradnik mornarice, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Dr. Franc Spevec, profesor, iz Zagreba. — Josip Podgoršek, profesor, iz Karlova. — pl. Juri Jurekovič, zasebnik, iz Zlatara. — Mih. Parich, trgovec, iz Bergamo.

Pri **Avstrijskem caru**: Moric Martinelli, blagajnik, z Dunaja. — Ant. Dergana, profesor, iz Novega mesta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Marija Dimmlinger, zasebnica, iz Abacije. — Janez Hafner, dijak, iz Št. Jerneja. — Franc Dejak, trgovec, iz Trsta. — Jurij Leib, c. k. inženir mornarice, iz Pulja.

Pri **Virantu**: Blaž Matek, učitelj, iz Celja. — Ignac Basquar, zasebnik, s soprogo, iz Žužemberka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		736.36	+16.2	brezvetra	megla	
10. 2. u. pop.		734.06	+28.3	sl. szap.	jasno	0.00
9. u. zveč.		733.10	+22.1	m. jazp.	jasno	

Zjutraj megla, opoldne nekoliko oblačno, soparica pa neznosna. Zvečer je bilo nekaj vetra. Srednja temperatura 22.2° C., za 2.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafo poročilo.)

11. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	121 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	283 „ — „
London	126 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 01 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 08 kr. — domača 6 gl. 06 kr. — Rž 4 gl. 95 kr. — Ječmen 4 gl. 29 kr. — Ajda 5 gl. 44 kr. — Proso 5 gl. 61 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 3 gl. 13 kr.

Kupujte srečke pogrebne družbe

„Marijine bratovščine“.

Društvo Marijine bratovščine v Ljubljani napravi

dobrodelno loterijo,

katero namen je

ustanoviti zavetišča „Marijinega doma“,

kjer bodo imeli ostareli in onemogli ter zapuščeni ljudje zavetišče in vso oskrbnost brezplačno.

Ta loterija je z odlokom vis. c. k. finančnega ministerstva dne 21. septembra 1885, št. 28.606 dovoljena. Osnovana je na podlagi 50.000 srečk po 50 krajcarjev, ki bodo zadele 2000 dragocenih in vsakemu koristnih dobitkov v skupni vrednosti 5000 goldinarjev. Vsaka pet in dvajseta srečka gotovo zadene.

Srečkanje bo v Ljubljani 1. decembra 1886 v priložnosti vladnega zastopnika.

Srečke imajo na prodaj: Na Poljanski cesti: trgovka Marija Ojstrih, na cesarja Jožefa trgu: Urbasova trafikna; v Špitalskih ulicah: Majerjeva trafikna; na Mestnem trgu: trafikna Svatek, trgovec Turk in zlatar Šparovic; na Starem trgu: trgovca Blaznik in Ribič; na se. Petra cesti: pri društvenem načelniku Regaliju, v brivnici Bukovnikovi in knjigovez Fr. Dežman; v Kolodvorskih ulicah: puškar Dimic; na Marijinem trgu: trgovec Bučar; v Slonovih ulicah: trafikna Prosenčeva; v Šelenburgovih ulicah: trafikna v Čitalnici; na Dunajski cesti: trafikni Bolé in Blaž ter trgovec s pohištvom Dogan; vrh tega mnogi poverljeniki družbe sv. Mohorja. (10)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Kurzgefassle

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pdl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gl. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaja nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega presirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro dolle in z veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr et Fed Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Najboljši papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (18)

17, rue Béranget, à PARIS